

ASIA Luonnonsuojelulain 66 §:n mukainen lupa poiketa tiukasti suojellun luontotyypin hävittämistä- ja heikentämiskiellosta
Luonnonsuojelulain 54 §:n mukainen lupa poiketa yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä
Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen lupa poiketa eliölajin suojelua koskevista säännöksistä

HAKIJA Oulun yliopisto, ekologian ja genetiikan yksikkö ja kasvitieteellinen puutarha, yhteyshenkilöt [REDACTED]

VIREILLETULO 28.5.2025, hakemuksen täydennys 2.6 ja 25.6.2025

HAKEMUS Hakija hakee lupaa näytteidenottoon serpentiinikallioiden/kivikoiden/sorakoiden tiukasti suojelulla luontotyyppillä ja luonnonsuojelualueilla esiintyvien kasvien geneettiseen tutkimukseen. Hakemus on kohdistettu Pohjois-Savon alueelle. Lupaa haetaan ajalle 1.8.2025–31.10.2026 (syyskesä 2025 tai 2026).

Näytteenoton tarkoituksena on luoda pohjamateriaali tutkimukselle, jossa tutkitaan kohokkikasvien leviämistä ja sopeutumista raskasmetallimaaperään käyttäen populaatiogeneettisiä sekä genomiikan menetelmiä. Tutkimuslajeiksi on valittu kolme kohokkikasvia, tunturihärkki (*Cerastium alpinum*), pikkutervakko (*Viscaria alpina*) ja pulskaneilikka (*Dianthus superbus*), joita kaikkia esiintyy serpentiinikallioilla/kivikoilla Suomessa. Näytteenotossa kerätään lehtiä, kukkia ja siemeniä, joita on tarkoitus käyttää DNA-eristykseen, kasvien ploidiatason määrittämiseen sekä materiaalin kasvatukseen kokeellisessa maaperäsopeutumis- sekä juurien kasvukokeessa. DNA-eristystä varten optimaalinen näytekokoo on noin 1 g (märkäpaino) lehtimateriaalia per otantayksikkö (kasviyksilö/mätäs/tupas), mutta huomattavasti pienempi näytemäärä voi olla myös riittävä (~100 mg) riippuen materiaalin saatavuudesta. Ploidiatason määrittämiseen optimaalinen määrä on vähintään kaksi tuoretta kukkaa. Kokeellista tutkimusta varten kerätään kasveista siemennäytteitä, jos mahdollista vähintään 20 siementä/3 siemenkotaa otantayksikköä kohden. Tavoitteena on, että otantaan valittavien yksilöiden määrä on 20 erillistä yksilöä kustakin valitusta paikasta, mutta näytekokoa voidaan pienentää riippuen esiintymän koosta.

Hakija on toimittanut 28.6.2025 täydennyksenä paikkatiedot sekä päivitetyn Excel-tiedoston valituista serpentiinikohteista. Kohteet on valittu tutkimuslajien esiintymien ja niiden lähialueiden mukaan. Tavoitteena on saada katettua tunturihärkiltä 5 esiintymää listatuilta alueilta ja pulskaneilikan serpentiinirodulta 1 esiintymäalue. Tutkimukseen pyritään valitsemaan mahdollisimman laajoja esiintymiä (> 500 yksilöä). Koska keruupaikat sijaitsevat neljän ELY -keskuksen alueella (Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Pohjois-Savon), on hakemus lähetetty samansisältöisenä jokaiseen ELY -keskukseen). Valtion luonnonsuojelualueiden osalta hakemus on lähetetty samansisältöisenä Metsähallitukselle.

POHJOIS-SAVON ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Luonnonsuojelulain 66 §:n mukainen lupa poikkeamiseen serpentiiniluontotyyppien heikentämiskiellosta, 54 §:n mukainen lupa poiketa yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitussäännöksistä, 83 §:n mukainen lupa poiketa eliölajin suojelua koskevista säännöksistä seuraavin ehdoin:

1. Luvat koskevat Pohjois-Savon ELY-keskuksen toimialueella sijaitsevia hakemuksen liitteessä lueteltuja serpentiiniluontotyyppikohteita.
2. Lupia saavat käyttää vain hakemuksessa mainitut henkilöt. Muista mahdollisista lupaa käyttävistä henkilöistä on ilmoitettava etukäteen Pohjois-Savon ELY-keskukselle.
3. Lupa on voimassa 31.12.2026 saakka.
4. Nämä luvat oikeuttavat näytteenottoon ainoastaan hakemuksessa mainittujen putkilokasvilajien osalta, jotka ovat myös luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 5 § 1 kohdassa mainittuja serpentiiniluontotyyppiä ilmentäviä kasvilajeja.
5. Näytteenotolla ei saa vaarantaa lajien esiintymien elinvoimaisuutta näytteenottopaikalla ja otettava näytemäärä on suhteutettava aina esiintymän kokoon. Mikäli on epävarmaa, säilyykö esiintymä näytteen keräämisen jälkeen elinvoimaisena, ei näytettä tule kerätä.
6. Luvat oikeuttavat ainoastaan tutkimustarkoituksessa tapahtuvaan näytteenottoon. Luvat eivät oikeuta poikkeamaan muista suojelupäätöksiin kirjatusta rajoituksista. Suojelupäätökset on pyynnöstä saatavissa Pohjois-Savon ELY-keskuksesta.
7. Tutkimusalueilla on huomioitava, että toiminnalla ei saa aiheuttaa haittaa uhanalaisille tai lakisääteisesti suojeltaville lajeille. Tutkijoiden on ennakoon selvitettävä edellä mainitun lajiston esiintymät alueella. Mikäli on epävarmaa, aiheutuuko tutkimuksen toteuttamisesta maastossa lain vastaisia seurauksia, kuten erityisesti suojeltavien lajien elinympäristön heikentymistä, tutkimusta ei tule toteuttaa kyseisellä alueella.
8. Erityisesti herkillä kallioalueilla liikkuminen tulee suunnitella ja tapahtua niin, ettei siitä aiheudu vaateliaan kasvilajiston elinympäristöjen vahingoittumista.
9. Hakija vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin.
10. Näytteitä kerätessä tämä lupa on pidettävä mukana ja näytettävä aina pyydettyä. Asiakirja voi olla myös sähköisessä muodossa esimerkiksi puhelimesta.
11. Hakijan on toimitettava Pohjois-Savon ELY-keskukseen selvitys tämän luvan mukaisista toimista vuosittain kyseisen vuoden loppuun (31.12.) mennessä. Raportti toimitetaan päätöksen asianumerolla POSELY/1412/2025 varustettuna kirjaamoon (kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi) tai aluehallintouudistuksen

jälkeen sille valtion viranomaiselle, jolle kuuluu luonnonsuojelulain valvonta. Raportista tulee käydä ilmi näytekohtaisesti laji, keruuajankohta ja -paikka (koordinaatit metrin tarkkuudella) sekä näytteen koko.

Päätöksen perustelut

Suojelukohteet tutkimusalueella

Tutkimukset kohdistuvat tiukasti suojellulle luontotyyppille serpentiinikalliot, -kivikot ja sorakot, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (LSL 65 §). Lisäksi osa tutkimuskohteista sijoittuu yksityisille luonnonsuojelualueille (YSA), erityisesti suojeltavien eliölajien esiintymispaikoille (ERA) sekä Natura 2000 -alueelle.

Yksityiset luonnonsuojelualueet

Serpentiinivihjeaineistosta tutkimukseen valittuja kuvioita sijoittuu ELY-keskuksen tekemän karttatarkastelun perusteella seuraaville Pohjois-Savon YSA-kohteille:

Suuri-Kokanranta 1 YSA083214

Suuri-Kokanranta 2 YSA086364

Suuri-Kokanranta 3 YSA207846

Kultavuori YSA086527

Kultavuori 2 YSA203404

Hyvärilän metsät YSA231947

Lauttavuori YSA082230

Mäkrämäen luonnonsuojelualue YSA086365

Louhivuori I YSA081504

Louhivuori 2 YSA081520

Louhivuori 3 YSA086362

Louhivuori 4 YSA086363

Louhivuori 5 YSA201371

Sikokalliot YSA237561

Pieni Kokka YSA239279

Luonnonsuojelualueilla Louhivuori 1 ja Louhivuori on 2 kielletty mm. kasvillisuuden vahingoittaminen. Luonnonsuojelualueilla Sikokalliot ja Pieni Kokka on kielletty mm. kasvillisuuden sekä jäkälien ja sammalten kerääminen ja vahingoittaminen. Muilla luonnonsuojelualueilla on kielletty mm. kasvien ja kasvienosien ottaminen ja vahingoittaminen.

Luonnonsuojelulain 54 §:n mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Lupaehtojen mukaisesti tapahtuva tutkimus ei vaaranna luontoarvoja, joiden suojelemiseksi edellä mainitut alueet on perustettu. Poikkeamislupaa on haettu Oulun yliopiston kasvitieteelliseen geenitutkimukseen, joten myös LSL 54.2 §:ssä esitetty edellytys poikkeamiselle täyttyy.

Hakemusalueella on lisäksi alueita, jotka on ostettu valtiolle suojelutarkoituksiin ja joita hallinnoi Metsähallitus. Näiden alueiden osalta tulee olla yhteydessä Metsähallitukseen.

Erityisesti suojeltavien lajien esiintymärajaukset

Serpentiinivihjeaineistosta tutkimukseen valittuja kuvioita sijoittuu ELY-keskuksen tekemän karttatarkastelun perusteella seuraaville Pohjois-Savon ERA-kohteille:

- Mäkrämäki ERA202335, laji serpentiinirauniainen
- Pieni Porolampi ERA202337, laji serpentiinirauniainen
- Louhilampi ERA202336, laji serpentiinirauniainen
- Louhilampi 2 ERA202338, laji serpentiinirauniainen
- Kalatonsalo/Onkilampi ERA237884, lajit haavanlimijäkälä, rotkokehräjäkälä
- Suuri-Kokan saaret ERA205237, puskaneilikka
- Suuri-Kokka ERA205235, pulskaneilikka

Pohjois-Savon ELY -keskus on päätöksellään suojellut luonnonsuojelulain 77 §:n mukaisesti yllä mainitut erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeät esiintymispaikat. Suojelupäätöksissä on määritelty suojelun perusteena olevat lajit sekä esiintymispaikan rajat. Esiintymispaikkaa ei luonnonsuojelulain 77 §:n mukaan saa hävittää eikä heikentää. Suojelupäätösten mukaan ERA-alueiden erityisesti suojeltavia lajeja ovat serpentiinirauniainen (*Asplenium adulterinum*), pulskaneilikka, Kaavin serpentiinirotu, haavanlimijäkälä (*Fuscopannaria confusa*) ja rotkokehräjäkälä (*Lecanora epanora*).

Luonnonsuojelulain 83 § mukaan ELY -keskus voi myöntää luvan poiketa 77 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle. Tutkimuksissa ei kohdisteta näytteenottoa ERA-kohteiden muihin suojeluperusteena oleviin erityisesti suojeltaviin lajeihin, joten tutkimuksella ei ole suoraa vaikutusta näiden lajien suotuisan suojelutason säilyttämiseen tai saavuttamiseen. Tutkimus edellyttää liikkumista ERA-kohteissa, mikä voi aiheuttaa vähäisiä muutoksia lajien elinympäristöihin. Liikkuminen on kuitenkin verrattavissa jokaisen oikeuksilla tapahtuvaan kulkemiseen alueella. Tässä asiakirjassa esitetyissä lupaehdoissa edellytetään erityisesti suojeltavien lajien esiintymäkohtien sekä muun huomionarvoisen lajiston selvittämistä ennakoon. Ennakkotietous ja tutkijoiden erityisasiantuntijuus mahdollistaa tutkimustoiminnan ERA-alueilla niin, että se ei aiheuta erityisesti suojeltavien lajien esiintymäpaikkojen hävittämistä tai heikentämistä. Lupaehdoissa vaaditaan myös näytemäärän vähentämistä tai kohteen jättämistä kokonaan pois tutkimuksesta, mikäli tutkimuksen toteuttamisesta voidaan arvioida aiheutuvan lainvastaisia seurauksia.

Edellä mainittujen seikkojen perusteella Pohjois-Savon ELY-keskus myöntää LSL 83 §:n mukaisen luvan poiketa LSL 77 §:ssä säädetystä erityisesti suojeltavien eliölajien esiintymispaikkojen suojelusta niillä ehdoin, mitä tässä lupa-asiakirjassa on esitetty.

Serpentiiniluontotyyppi

Serpentiinikalliot, -kivikot ja soraikot ovat tiukasti suojeltuja luontotyypppejä, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (LSL 65 §). Kaikki maahan kajoava

toiminta sekä putkilokasvi-, sammal- ja jäkälänäytteiden kerääminen voivat heikentää serpentiiniluontotyyppin esiintymiä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luonnonsuojelulain 66 §:n nojalla poikkeuksen 65 §:n tiukasti suojellun luontotyyppin hävittämis- ja heikentämiskiellosta, jos kyseisen luontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu tai luontotyyppin suojelu estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen eikä hankkeelle tai suunnitelmalle ole teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa olevaa vaihtoehtoa. ELY-keskuksen myöntämä poikkeamislupa annetaan määräaikaisena ja se saa olla voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan. Poikkeuslupa voidaan liittää ehtoja, joita hakijan on noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi. Ehdot voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia tai muita velvoitteita.

Hakemuksen mukaiset lajit, joista näytteitä otetaan, sisältyvät luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 5 §:ssä lueteltuihin serpentiiniluontotyyppin ilmentäjälajeihin. Näytteenotto on tarpeellista luonnontieteellisen tutkimuksen mahdollistamiseksi, sillä tarkoituksena on tutkia kohokkikasvilajien leviämistä ja sopeutumista raskasmetallimaaperään populaatiogenetiikan keinoin. Näytteitä pystytään siten keräämään ainoastaan kasveista, jotka ovat erikoistuneet kasvamaan juuri serpentiiniluontotyypeillä, joilla raskasmetallipitoisuudet ovat kallioperän ominaisuuksien johdosta luontaisesti korkeat. Jotta lajeista voidaan eristää dna:ta, määrittää kasvien ploidiatasoja sekä kasvattaa niitä kokeellisissa olosuhteissa, on näytteiden kerääminen niiden luonnollisesta ympäristöstä välttämätöntä eikä sille ole teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa olevia vaihtoehtoja. Tämän luvan mukainen toiminta ei vaaranna tiukasti suojeltujen luontotyyppien suojelutavoitteita, koska näytemäärät ovat pieniä eikä lajesiintymiä saa hävittää näytteenotolla. Näytteiden keräämisen luontotyyppiesiintymiä heikentävä vaikutus on hyvin vähäistä ja luontotyyppin tila palautuu näytteenoton jälkeen. Serpentiinipikkutervakosta ei ole tehty havaintoja hakemuksen mukaisilta serpentiinialueilta.

Rauhoitetut lajit

Tutkimuksissa kerätään näytteitä pulskaneilikasta (*Dianthus superbus*), joka on luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettu kasvilaji Kainuun ja Lapin maakuntien eteläpuolella. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rahoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Luonnonsuojelulain 82 §:n mukaan poiketen siitä mitä 74 § säädetään aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

ELY -keskus voi luonnonsuojelulain 83 § 1 momentin nojalla myöntää luvan poiketa 74 §:n rauhoitussäännöksistä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle. Eliölajin suojelutaso on suotuisa, jos se pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (LsL 3 §). Pulskaneilikka on viimeisessä uhanalaisluokituksessa arvioitu vaarantuneeksi (VU) lajiksi. Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että näytteenotto lupaehtojen

mukaisesti ei heikennä pulskaneilikan suotuisaa suojelutasoa. Näytteitä otetaan hakemuksen mukaan suurista kasvustoista, näytteenottomäärät ovat pieniä ja vaikutukset kasvustoihin väliaikaisia.

Natura 2000 -alueet

Serpentiinivihjeaineistosta tutkimukseen valittuja kuvioita sijoittuu ELY-keskuksen tekemän karttatarkastelun perusteella Natura 2000 -alueelle Niinivaaran serpentiiniittialueet (FI0600021).

Tutkimustoiminta on pienialaista ja verrattavissa vaikutuksiltaan tavanomaiseen maastossa liikkumiseen. Lupaehtojen mukaisella tutkimuksen toteuttamisella ei ole Pohjois-Savon ELY-keskuksen näkemyksen mukaan LSL 34 §:n mukaisia merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueiden suojeluperusteina oleville luontoarvoille eikä LSL 35 §:n Natura-arvioinnille ole tarvetta.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019, hallintoprosessilaki) 122 §:n 1 momentin mukaan päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Lainkohdan 3 momentin mukaan päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos 1) laissa niin säädetään; 2) päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti; 3) päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä. ELY-keskuksen arvion mukaan päätös on pantava täytäntöön heti, koska inventointien viivästyminen johtaisi serpentiinikallioita koskevan tutkimus- ja seurantatiedon viivästyymiseen. Yleisen edun vuoksi täytäntöönpanoa ei voida lykätä. Poikkeamisen kohteena oleva hanke on myös kokonaisuutena arvioiden ja pidemmällä aikavälillä luonnonsuojelun kannalta myönteinen. Toimenpiteistä luontoarvoille aiheutuvat haitat ovat vähäisiä ja väliaikaisia, eikä niistä aiheudu luontoarvoille peruuttamatonta haittaa. Näin ollen hallintoprosessilain 122.3 §:n mukaiselle täytäntöönpanomääräykselle ei ole estettä.

Lisätietoja asiassa antaa luonnonsuojelun ylitarkastaja Anne Grönlund, anne.gronlund@ely-keskus.fi, p. 0295 026 779.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös voidaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 122 §:n 3 momentin nojalla panna heti täytäntöön.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 35 §, 54 §, 65 §, 66 §, 69 §, 74 §, 77 §, 83 §
Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 6 §, liite 4

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 § 3 momentti 3 kohta
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ-, ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt luonnonsuojelun ylitarkastaja Anne Grönlund ja hyväksynyt johtava asiantuntija Antti Lammi.

SUORITEMAKSU

Luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät luvat ovat maksuttomia.

JAKELU Päätös, hakijalle sähköpostitse

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö
Metsähallitus
Suomen ympäristökeskus
Kaavin kunta
Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry.

Liite Pohjois-Savon ELY-keskuksen tekemään päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja oikeudenkäyntimaksu

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla. Kirjallisesti tehtävä valitus on osoitettava Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu **310euroa**, ellei valittaja tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 7-9 §:n nojalla vapaudu maksuvelvollisuudesta.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Kun kyse on saantitodistusta vastaan toimitetusta päätöksestä, tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin päätös on lähetetty postitse tavallisella kirjeellä, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin välitettäväksi. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Omalla vastuulla valituskirjelmä liitteineen voi myös lähettää postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä ja sen liitteet

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

käyntiosoite	Minna Canthin katu 64, 70101 Kuopio
postiosoite	PL 1744, 70101 Kuopio
faksi	029 564 2501
sähköpostiosoite	ita-suomi.hao@oikeus.fi
puhelinvaihte	029 56 42501
aukioloaika	klo 8 - 16.15

Tämä asiakirja POSELY/1412/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/1412/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Grönlund Anne 06.08.2025 13:34

Hyväksyjä Lammi Antti 06.08.2025 13:35